
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אמנות-נכות ותיאטרון קהילתי - 3235

תאריך עדכון אחרון 05-11-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב נירה מוזר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: nira.moser@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק במפגש בין תיאטרון קהילתי לבין מוגבלות. נדון בתיאטרון קהילתי כפרקטיקה אמנותית המספרת את סיפורה של קבוצה-קהילה-חברה. נתמקד ביצירה תיאטרונית בקרב קהילות שונות של אנשים עם מוגבלות. נרחיב את הדיון לגילויים של אמנות-נכות בפרפורמנס, במחול ובמגוון זירות אמנותיות. נעסוק במתחים ובכוחות הטמונים בתיאטרון קהילתי ובאמנות-נכות, על רקע תהליכים של שינוי ותסיסה חברתית. נחשוף פוטנציאל חתרני הטמון בעשייה אמנותית ככוח מניע לשינוי. החקירה בקורס תתבסס על גישה ביקורתית למוגבלות, בהקשר סוציו-תרבותי ואמנותי.

מטרות הקורס:

- הכרות עם תיאטרון קהילתי ככלי להעצמה ושינוי חברתי
- חשיפה לחשיבה ביקורתית על מוגבלות, דרך אמנות-נכות
- חשיפה לממד של אקטיביזם חברתי המתקיים ביצירה תיאטרונית בקהילה ובאמנות-נכות

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לזהות סוגיות מרכזיות הקשורות בתיאטרון קהילתי ובאמנות-נכות
- לנתח טקסט בימתי הנוצר בקהילה של אנשים עם מוגבלות

דרישות נוכחות (%) :

100% מהשיעורים [כל היעדרות צריכה להיות מוצדקת. היעדרות שאינה מוצדקת ו/או מאושרת מבעוד מועד תגרור הורדת ציון]

שיטת ההוראה בקורס: - הרצאה, צפיה, דיון, משחק (playing, משחקי תיאטרון).
- [במידת האפשר] מפגש עם יוצרים ופעילים חברתיים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

[נתון לשינויים]

- א. מבוא: מהו תיאטרון קהילתי
- ב. תיאטרון קהילתי בישראל
- ג. בין טיפול לאקטיביזם בתהליך עבודה של תיאטרון קהילתי
- ד. מפרפורמנס של מוגבלות ביומיום למופע האמנותי
- ה. חשיבה ביקורתית על מוגבלות דרך אמנות-נכות
- ו. מתחים, כוחות וסוגיות נבחרות בתיאטרון [קהילתי] של אנשים עם מוגבלות
- ז. סיכום והגשות

חומר חובה לקריאה:

[נתון לשינויים]

א. מבוא: מהו תיאטרון קהילתי

- Prentki, Tim and Preston, Sheila, "Applied Theatre: An introduction" in: *The Applied Theatre Reader* (London and New York: Routledge, 2009), Tim Prentki and Sheila Preston eds., pp. 9-15.
- Thompson, James and Schechner, Richard, "Why social theatre?", *The Drama Review* (TDR) 48(3) 2004, pp. 11-16.

ב. תיאטרון קהילתי בישראל

- לב-אלג'ם, שולמית, ניצבים בקדמת הבמה: מחאה, חגיגה וחתרנות בתיאטרון הקהילתי (חיפה: אוניברסיטת חיפה ופרדס הוצאה לאור, 2010), עמ' 53-76.
- מילר, לואיס, "תיאטרון וקהילה: 'אוהל יוסף'", במה 64-65 (1975), עמ' 69-77.

ג. בין טיפול לאקטיביזם בתהליך עבודה של תיאטרון קהילתי

- אלון, חן, הריס, פיטר וטסלר, איריס, "תיאטרון אסירים וסטודנטים בבתי הסוהר: תהליך תיאטרוני וקבוצתי כטיפול עקיף", צוהר לבית הסוהר 10 (נוב' 2006), עמ' 41-51.
- Fendzik, Susana, Emunah, Renée and Johnson, David R., "The self in performance: Context, definitions, directions" in: *The Self in Performance: Autobiographical, self-revelatory and autoethnographic forms of therapeutic theatre*, Susana Fendzik, Renée Emunah and David R. Johnson eds. (New York: Palgrave Macmillan, 2016), pp. 1-18.

ד. מפרפורמנס של מוגבלות ביומיום למופע האמנותי

- Kupperts Petra, "Performance" in: *Keywords for Disability Studies*, Rachel Adams, Benjamin Reiss and David Serlin, eds. (New York and London: New York University Press, 2015), pp. 137-139.
- Siebers, Tobin, "Disability as Masquerade", *Literature and Medicine* 23(1) (2004), pp. 1-22.

ה. חשיבה ביקורתית על מוגבלות דרך אמנות-נכות

- שייקספיר, טום, "המודל החברתי של המוגבלות" בתוך: לימודי מוגבלות: מקראה, עורכים: אדוה איכנגרין, שגית מור, ניסים מזרחי וארלן קנטר (תל-אביב: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד, 2016), עמ' 91-102.
- Cameron, Colin, "Chapter 2: Further towards an affirmation model" *Disability Studies: Emerging insights and perspectives*, Edited by Thomas Campbell, Fernando Fontes, Laura Hemingway, Armineh Soorenia and Chris Till (Leeds: University of Leeds Press, 2008)
- Finkelstein, Vic, "Disabled People and Our Culture Development", *Disability Arts in London* 8 (1987), pp. 1-4.
- Longmore, Paul K., "The Second Phase: From disability rights to disability culture" in: *Why I Burned My Book and Other Essays on Disability* (Philadelphia: Temple University Press, 2003), pp. 215-224.

- Sandahl, Carrie, "Disability Arts" in: *Encyclopedia of Disability* (Thousand Oaks: Sage Publications, 2006), pp. 406-407.
- Sandahl Carrie, "From the streets to the stage: disability and the performing arts", *PMLA* 120 (2) (2005), pp. 620-624.

- ו. תיאטרון [קהילתי] של אנשים עם מוגבלות - מתחים, כוחות וסוגיות נבחרות
- לב-אלג'ם, שולמית, "של מי המחזה הזה?", תיאטרון 9 (2002), עמ' 26-30.
- Chrisman, Wendy L. "A reflection on inspiration: A recuperative call for emotion in Disability Studies." *Journal of Literary & Cultural Disability Studies* (5)2, Liverpool University Press (2011) pp. 173-84.
- Conroy, Colette (ed. and introd.), "On Disability: Creative Tensions in Applied Theatre", *Research in Drama Education* 14(1) (2009), pp. 1-14.
- Davis, Lennard J., "The Disability Paradox: Ghettoisation of the visual", *Parallel Lines* (2011). [מקוון]
- Garland-Thomson, Rosemarie, *Staring: How we look* (New York: Oxford University Press, 2009).

חומר לקריאה נוספת:

- אלפי, יוסי, התיאטרון הקהילתי (ירושלים: דומינו, 1983).
- אלפי, יוסי, תיאטרון וקהילה (ירושלים: הסוכנות היהודית, 1986).
- ברויאר, נילי, "לעטות את המסיכה של הריק-קוד: אוטואתנוגרפיה בחוג לריקודי עם בכיסאות גלגלים", סוציולוגיה ישראלית יג 2 (2012), עמ' 331-352.
- לב-אלג'ם, שולמית, "מה זאת אומרת אנחנו משוקמים שלכם? מה אנחנו נכים?" - פרויקט שיקום שכונות מהמבט 'מלמטה' של התיאטרון הקהילתי, סוציולוגיה ישראלית ח (1) (2006), עמ' 7-27.
- לב-אלג'ם, שולמית, "דרמה במרכז שיקומי גריאטרי מודל ההתמודדות המשחקי", גרונטולוגיה 76 (1996/7), עמ' 48-56.
- לוי, שמעון, שעת ביקור: תיאטרון קהילתי - בית שמש (תל-אביב: אופיר, 1992).
- סווין ג'ון ופרנץ' סאלי, "לקראת מודל אפירמטיבי של מוגבלות" בתוך: לימודי מוגבלות: מקראה, עורכים: אדוה איכנגרין, שגית מור, ניסים מזרחי וארלן קנטר (תל-אביב: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד, 2016), עמ' 148-163.
- פירסט, ענת ולב-אלג'ם, שולמית, "במעגל השוליות: מתיאטרון קהילתי לתקשרות המונים", קשר 26 (נובמבר 2000), עמ' 82-94.
- קמה, עמית ופירסט, ענת, על ההדרה: ייצוגים תקשורתיים של 'אחרים' (תל-אביב: רסלינג, 2015).
- Bogdan, Robert, *Freak show: Presenting Human Oddities for Amusement and Profit*, (Chicago and London: University of Chicago Press, 1988).
- Broyer, Nili R, and Gili Hammer, 'Disability and Performance in Everyday Life', ed. by Tamar Heller, Sarah P Harris, Carol Gill, and Robert Gould, *Disability in American Life: An Encyclopedia of Concepts, Policies, and Controversies* [2 Volumes] (ABC CLIO, 2018), pp. 189-91
- Hilton, Leon, "Presence, Rhetoric, Difference: Jérôme Bel and Theater HORA's Disabled Theater", *TDR: The Drama Review* 58(3) (2014), pp. 156-162.
- Kershaw, Baz, "Performance, community, culture" in: *The Community Performance Reader* (London and New York: Routledge, 2007), Petra Kuppers and

- Gwen Robertson eds., pp. 77-96.
- Lev-Aladgem, Shulamith, *Theatre in Co-Communities: Articulating power* (Basingstoke and New York: Palgrave Macmillan, 2010).
 - Longmore, Paul, "Heaven's Special Child": The making of poster children in: *The Disability Studies Reader [Fourth Edition]*, Lennard J. Davis ed. (Oxford and New York: Routledge, 2013), pp. 34-41.
 - Thompson, James, *Applied Theatre Bewilderment and Beyond* (Bern: Peter Lang AG, European Academic Publishers, 2006 [2003]), pp. 13-24.
 - Van Erven, Eugene, *Community Theatre: Global perspectives* (London and New York: Routledge, 2001), pp. 1-13, 243-260.
 - Schmidt, Yvonne, "After Disabled Theater. Authorship, creative responsibility, and the autonomy in Freie Republik HORA" in: *Disabled Theater* (Zürich and Berlin: Diaphanes, 2015), pp. 227-240.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 0 %
 הגשת עבודה 70 %
 הגשת תרגילים 0 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 30 %
 קריאה, נוכחות, מעורבות והשתתפות פעילה

מידע נוסף / הערות:

- הגשת עבודה באיחור (תרגיל אמצע/עבודת סיכום) ללא קבלת אישור מבעוד מועד מהמרצה תגרור הורדת ניקוד. תורד נקודה מציון העבודה בעבור כל יום איחור.

- הגשת מטלות ביניים הינה תנאי חובה להגשת העבודה הסופית של הקורס. ללא הגשת מטלות הביניים, הסטודנט ית לא ת/יהיה רשאי.ת להגיש את עבודת הסיכום.

- עבודה חייבת יצירה מקורית של הסטודנט. במקרה בו סטודנטים מגישים את המטלה בשיתוף עם סטודנטים נוספים, האחריות על שמירה על כללי האתיקה חלה על כל אחד ואחת מהמגישים וכל חברי הצוות מחויבים לתרום משמעותית לכתיבת העבודה. תלמיד אינו רשאי לעיין בעבודה של סטודנט אחר או לשלוח את עבודתו לסטודנטים אחרים, אלא אם ניתן היתר מפורש לכך על-ידי מורה הקורס. טרם כתיבת עבודה על הסטודנט לעיין בכללי האתיקה שבאתר המודל ולחתום עליהם
<https://muddle2.cs.huji.ac.il/ru22/course/view.php?id&eq;31>